

Sysmän kunta, rakennusvalvonta
kirjaamo@sysma.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 30.8.2021

Asia: Sysmä, Luhangantie 286, pehtoorin talon purkaminen

Purkamislupaa on haettu Rannan kartanoon kuuluvalla vanhalla pehtoorin asuintalolle. Pieni tiilirakenteinen talo sijaitsee näköetäisyydellä kartanon navetan muodostamasta talouspihasta, pienen peltoaukion takana metsän laidassa.

Rannan kartano ja kulttuurimaisema on maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014). Kartanoalue muodostaa rakennushistorialliselta ja maisemalliselta kannalta arvokkaan kokonaisuuden (Sysmän rakennetun ympäristön selvitys 2005). Pohjois-Sysmän ranta- ja kyläyleiskaavassa (2009) kohdealueelle on osoitettu kaavamääräys kma 2: *Kulttuurihistoriallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokas alue. Alueella tehtävien korjaus- ja muutostoimenpiteiden tulee olla sellaisia, että alueen kulttuurihistoriallisesti/maisemakuvallisesti arvokas luonne säilyy. Alueella ei saa tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka vähentävät sen suojeluarvoa. Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen ennen suojelukohteita koskevien lupahakemusten ratkaisemista.*

Alueellinen vastuumuseo edellyttää suojelukaavojen alueella puolueetonta selvitystä rakennuksen kunnosta ja korjattavuudesta. Museon rakennustutkija ja korjausrakentamisen asiantuntija ovat käyneet kohteessa katselmuksella 26.8.2021. Kartanon rakennuskanta, asuinpiha istutuksineen ja suuren lohkokivinavetan rajaama talouspiha ovat erittäin hyvin hoidettuja. Metsän laidassa oleva pehtoorin talo on ollut ilmeisesti pitkään vailla käyttöä. Viimeksi sitä on käytetty eläinsuojana. Rakennuksen perustus on osittain painunut ja vesikatko on vaurioitunut. Nämä ovat aiheuttaneet seinien tiilimuurauksen halkeilua ja kokonaan sortumista laajoilla alueilla. Rakennuksen korjaaminen olisi teknisesti hyvin vaativaa ja edellyttäisi rakenteiden laajaa purkamista ja uudelleen rakentamista. Siten korjaaminen vastaisi suurelta osin uudisrakentamista. Tilakokonaisuuden kannalta pehtoorin talolla on kulttuuri- ja rakennushistoriallista merkitystä, mutta syrjäisemmässä sijaitsevana ja pahoin

vaurioituneena sen purkaminen ei kuitenkaan merkittävästi hävitä kaavassa määriteltyjä alueen suojeluarvoja.

Rakennuksen purkamisen yhteydessä tulee selvittää mahdollisuus hyödyntää purettavat tiilet kierrätysmateriaalina muiden rakennusten korjaamisessa.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Hannu Takala
tutkija, korjausrakentamisen asiantuntija	Anssi Malinen
tutkija	Reetta Nousiainen

Tiedoksi Museovirasto, Hämeen Ely-keskus